

Cezary Obracht-Prondzyński

"Nasze Pomorze : Rocznik Muzeum Zachodnio-Kaszubskiego w Bytowie",
Nr 1, za R. 1999, Bytów 2000 :
[recenzja]

Acta Cassubiana 2, 390-391

2000

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Oprócz tego są jeszcze działy „Z życia regionów europejskich” (o regionach w życiu politycznym Francji) oraz „Z życia regionów polskich” (o społecznych aspektach restrukturyzacji górnictwa). Na końcu zamieszczono dział recenzji.

„Nasze Pomorze”. Rocznik Muzeum Zachodnio-Kaszubskiego w Bytowie, nr 1 za 1999 rok, Bytów 2000, wyd. Muzeum Zachodnio-Kaszubskie, ss. 108

Na mapie czytelniczej Pomorza przybyło nowe pismo – rocznik Muzeum Zachodnio-Kaszubskiego w Bytowie pt. „Nasze Pomorze”.

Jak pisze we *Wstępie* redakcja, na której czele stoi Janusz Kopydłowski – dyrektor Muzeum, nazwa „*określa przedmiot zainteresowań pisma w sensie geograficznym i jednocześnie, poprzez dodanie przymiotnika »nasze«, wskazuje na »małą ojczyznę«, w której przyszło żyć dzisiejszym mieszkańcom Pomorza. Ponadto nawiązuje ona do przedwojennego pisma wydawanego w Szczecinie, poświęconego szerokim zagadnieniom pomorskim – od historycznych po geograficzne, etnograficzne i wielu innym*”. Redakcja deklaruje swoją otwartość na różnorodną tematykę, na różne spojrzenia i opinie o przeszłości i kulturze naszego regionu. Skierowuje także swoje pismo do osób zainteresowanych historią Pomorza – zarówno profesjonalnych badaczy, jak i amatorów i miłośników naszej małej ojczyzny.

Jednocześnie we *Wstępie* stwierdzono, że pierwszy numer ma inny charakter niż wszystkie planowane następne. I rzeczywiście – pierwszy numer koncentruje się na samym muzeum, jego zbiorach, pracy wystawienniczej i naukowej. Cały numer został zresztą poświęcony pamięci zmarłego niedawno Piotra Cieleckiego – pierwszego dyrektora Muzeum. Na początku jest wspomnienie o nim Janusza Kopydłowskiego oraz poświęcony mu wiersz Henryka Czyża. Ostatni tekst jest samego P. Cieleckiego pt. *Hafty w zbiorach Muzeum Zachodnio-Kaszubskiego w Bytowie*.

O muzeum traktują także następne teksty. Szczególnie interesujący jest artykuł J. Kopydłowskiego o „*powołaniu i organizacji muzeum*”, przy czym można żałować, że nie został on jednak opatrzony tzw. aparatem naukowym (tj. bibliografią i przypisami), bo z pewnością zwiększyłyby to jego walory informacyjne. Następnie zaprezentowano pracę i zbiory działu artystyczno-historycznego, etnograficznego (najbogatsze i główne zbiory muzealne), rolę dla muzeum pracowni konserwatorskiej oraz sprawozdanie z działalności muzeum za rok 1999. Są tu również materiały źródłowe, w których zawarto zestawienie frekwencji w

muzeum w latach 1973-1999, wykaz muzealnych wystaw czasowych w tych samych latach oraz zestawienie wszystkich pracowników muzeum. Wszystkie te materiały są pierwszą tak pełną prezentacją działalności i historii muzeum, i na tym polega ich wartość. Dają one także okazję poznania, na czym polega praca muzeum, bowiem najczęściej, zwiedzając sale muzealne, nie zdajemy sobie sprawy, ile przykładowo trzeba włożyć wysiłku w opracowanie i przygotowanie wystawy, na czym polega praca muzealnej „kuchni”, czy wreszcie czym zajmują się pracownicy muzeum (są tu także teksty o realizowanych przez pracowników projektach badawczych poświęconych przemianom ludnościowym na Ziemi Bytowskiej po 1945 r., zjawiskom związanych z tzw. medycyną ludową czy ze zmianami w wyglądzie współczesnej wsi kaszubskiej).

Oprócz tekstów poświęconych muzeum jest zamieszczony jeden artykuł o dawnym folklorze Ziemi Bytowskiej Magdaleny Bonowskiej.

Jeśli idzie o stronę graficzną, to trzeba podkreślić ciekawy dobór zdjęć, choć szkoda, że jest ich jednak tak mało. Z drugiej strony redakcja będzie jeszcze musiała popracować nad stroną graficzną i układem pisma.

Gerard Labuda, *Zapiski kaszubskie, pomorskie i morskie*. Wybór pism, Gdańsk 2000, wyd. Oficyna Częc, ss. 500

Każda nowa książka prof. Gerarda Labudy wzbudza zrozumiałe zainteresowanie wśród czytelników zainteresowanych historią i kulturą Pomorza. Jest przecież Profesor nie tylko nestorem polskich i pomorskich historyków, ale także najwybitniejszym znawcą naszych regionalnych dziejów.

Wydany w 1996 r. zbiór szkiców pt. *Kaszubi i ich dzieje* stał się szybko czytelnicznym bestsellerem. Nie powinno to zresztą dziwić, zważywszy na mylący nieco tytuł, pod którym czytelnicy spodziewali się, że dostaną pierwszą syntezę dziejów Kaszubów. Tak jednak nie było, a obiecana historia Kaszubów jeszcze nie została przez Profesora napisana. Jednak czytając jego różne rozproszone dotąd szkice, możemy obcować nie tylko z najlepszym piórem historycznym, ale także obserwować proces przybliżania się do powstania dzieła, o którym sam Profesor mówi, że jest jego największym zobowiązaniem i długiem wobec swojej małej ojczyzny.

Najnowszy zbiór szkiców pod wymownym tytułem *Zapiski kaszubskie, pomorskie i morskie* zawiera 26 różnej wielkości i formy tekstów, pogrupowanych w czterech działach.

Całość zaczynają zapiski morskie, w których znajdziemy m. in. teksty o „rzekach w dziejach narodów”, o „morzu w kulturze Słowian” czy też o „kul-